

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

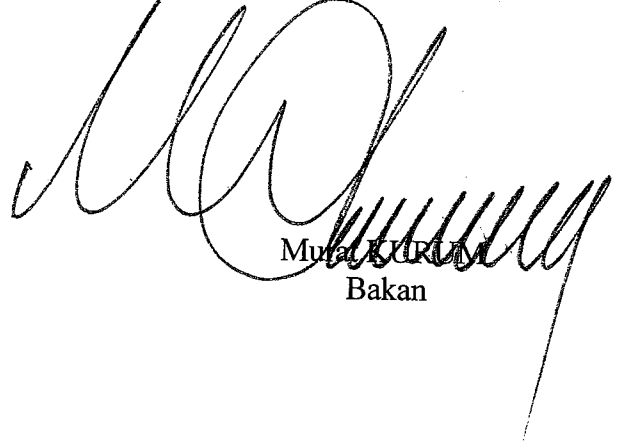
Sayı :30824082-610-13146504
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

28 Temmuz 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat TURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

7/24588
92 119

**DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ
SAYIN SERHAT EREN'İN
TBMM 7/24588 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

Diyarbakır'ın Kulp ilçesine bağlı Eski Ağaçlı köyü mera alanına 30 bin panellik güneş enerjisi santrali (GES) kurulması planlanmaktadır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 28 Ocak 2025 tarihinde verilen "ÇED Olumlu" kararı, köylüler ve ekoloji örgütleri tarafından büyük tepkiyle karşılanmıştır. Söz konusu proje, Vbz İnş. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından, Diyarbakır, Kulp ilçesi, Eski Ağaçlı Mahallesi (178 Ada/1 Parsel - 180 Ada/3 Parsel) sınırları içerisinde planlanmıştır. Eski Ağaçlı-2 GES (17 MWm/17 MWe) ve Elektrik Depolama Tesisi (17MWh- 25,01 ha) projesi kapsamında, köyün mera alanları büyük ölçüde işgal edilecek ve hayvancılık faaliyetleri ciddi şekilde sekteye uğrayacaktır.

Uzmanların yaptığı değerlendirmelere göre, santral yerleşim alanlarına yalnızca 48 metre mesafede inşa edilecektir ve 25,71 hektarlık bir alanı kapsayacaktır. Bu durum, köylülerin hayvanlarını otlattıkları tek alanın yok olması, doğal su kaynaklarının zarar görmesi ve bölgede yaşayan yabani hayvanların yaşam alanlarının tahrip edilmesi gibi ciddi ekolojik ve sosyo-ekonomik sorunları beraberinde getirecektir.

Ayrıca, mera alanlarının ortadan kalkmasıyla beş mahallede yaşayan köylülerin hayvancılık yapamaz hale geleceği ve bu durumun kırsal göçü hızlandıracağı öngörülmektedir. Diyarbakır Barosu, TMMOB ve ekoloji örgütleri, projeye karşı hukuki süreç başlatacaklarını duyurmuş, ancak halkın görüşü alınmadan projenin onaylandığını ifade etmişlerdir. Köylülerin geçim kaynaklarını tehdit eden bu projeye karşı halkın iradesi göz ardı edilerek karar alınması, yaşam hakkını ve yerel halkın ekonomik varlığını doğrudan tehdit etmektedir. Ayrıca, depolamalı güneş enerjisi santrallerinin yaydığı radyasyonun insan sağlığı üzerindeki etkileri konusundaki endişeler de dikkate alınmalıdır.

Bu bağlamda:

1-Eski Ağaçlı köyü mera alanına yapılması planlanan GES projesi için "ÇED Olumlu" raporu verilirken, köylülerin itirazları neden dikkate alınmamıştır? Bakanlığımız, halkın görüşünü almak adına herhangi bir toplantı yapmış mıdır?

2-Projenin yerleşim alanlarına yalnızca 48 metre mesafede kurulacak olması, halk sağlığı ve yaşam alanları açısından büyük, bir risk oluşturmaktadır. Bu mesafe belirlenirken hangi bilimsel kriterler esas alınmıştır?

3-Proje kapsamında hayvanların otlatıldığı mera alanlarının tamamen işgal edilmesi öngörülmektedir. Bu durumun köylülerin geçim kaynaklarını kaybetmesine ve göçe zorlanmasına yol açacağına dair Bakanlığınızın bir değerlendirmesi var mıdır? Eğer yoksa, böyle bir etki analizi yapılması düşünülmekte midir?

4-Bölgedeki doğal su kaynaklarının ve göletlerin yok olma tehlikesi karşısında, ekolojik dengeyi korumaya yönelik hangi önlemler alınacaktır?

5-Depolamalı güneş enerjisi santrallerinin radyasyon yaydığına dair bilimsel bulgular olduğu bilinmektedir. Eski Ağaçlı köyü gibi yerleşim yerlerine yalan mesafelerde bu tür santrallerin

kurulmasının halk sağlığı üzerindeki olası etkileri konusunda Bakanlığınız bir inceleme yapmış mıdır?

6-Söz konusu projenin uygulanması hâlinde oluşacak mağduriyetlerin giderilmesi adına köylüler için alternatif bir geçim kaynağı sağlanması planlanmakta mıdır? Eğer böyle bir planlama yoksa, köylülerin yaşam hakkını ihlal edecek bu projenin iptal edilmesi düşünölmekte midir?

7-Hukuki mücadele başlatan köylülerin ve ekoloji örgütlerinin talepleri karşısında, Bakanlığınız projenin yeniden değerlendirilmesi için herhangi bir adım atacaktır mıdır?

CEVAP

1-Söz konusu projeye ilişkin ÇED Yönetmeliđi'nin 9. maddesi gereğince ÇED sürecine halkın katılımını sağlamak, proje hakkında bilgilendirmek, görüş ve önerilerini almak amacıyla Halkın Bilgilendirilmesi ve Sürece Katılımı Toplantısı gerçekleştirilmiştir, halktan gelen itirazları hazırlanan ÇED Raporunda dikkate alınmıştır.

2-Faaliyet alanına en yakın yerleşim yeri olan ve yaklaşık 48 metre mesafede bulunan yapıda hissedilebilecek çevresel etkiler ve önlemler proje için hazırlanan Nihai ÇED Raporunda irdelenmiştir.

3,6-Söz konusu proje ile ilgili olarak oluşturulan komisyon üyeleri arasında Diyarbakır Valiliđi İl Tarım ve Orman Müdürlüğü yer almakla birlikte, bahse konu komisyon tarafından; bölgenin mevcut çevresel özelliklerinin yanı sıra ekonomik ve sosyal özellikleri de (çevre ve insan sağlığı, bölgedeki arıcılık, tarım ve hayvancılık faaliyetleri, mevcut ve planlanan geçim kaynakları ve projenin bunlara etkileri vb. hususlar) dikkate alınarak, ayrıntılı irdelenmiş, gerekli önlemlerin alınacağı yatırımcılar tarafından taahhüt edilmiştir.

4-Söz konusu proje ile ilgili olarak oluşturulan komisyon üyeleri arasında DSİ ve AFAD vb. ilgili kurum görüşleri dikkate alınarak proje hidrojeolojik etki alanı içerisinde, varsa doğal su kaynakları, göletler ve yeraltı sularının kalite ve miktar açısından durumu irdelenmiştir.

5-Güneş enerji santrallerinde önemli bir konu fotovoltaik modüller ve hücreler tarafından üretilen elektromanyetik radyasyondur. Ancak sistemin ürettiği manyetik alan insan sağlığını etkilemez. İyonlaştırıcı olmayan radyasyon değerleri, yalnızca çevredeki kabul edilebilir elektromanyetik alan seviyelerine ilişkin kabul edilebilir normlara uygun ve güvenlidir. Türkiye'de GES de üretilecek enerjinin enerji iletim hatlarından kaynaklanacak elektrik ve elektromanyetik alanlar için 24.07.2010 tarih ve 27651 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İyonlaştırıcı Olmayan Radyasyonun Olumsuz Etkilerinden Çevre ve Halkın Korunmasına Yönelik Alınması Gereken Tedbirlere İlişkin Yönetmelik hükümlerine uyulacağı yatırımcılar tarafından taahhüt edilmiştir.

7-Söz konusu proje için alınan ÇED Olumlu Kararının iptali için dava açılması durumunda ilgili mahkeme tarafından yürütmenin durdurulması ve iptal kararı veya davanın reddi kararı verilebilir. İptal kararı verilmesi durumunda ilgili mahkemenin iptal gerekçeleri yeniden değerlendirilerek Bakanlığımıza tekrar başvuru yapılması durumunda ilgili mevzuatlar kapsamında uygun bulunduğu takdirde Bakanlık tarafından tekrar değerlendirme yapılabilir.